

Дело C-27/24**Резюме на преюдициално запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

15 януари 2024 г.

Запитваща юрисдикция:

Tribunale Regionale di Giustizia Amministrativa della Regione autonoma Trentino — Alto Adige/Südtirol (Италия)

Дата на акта за преюдициалното запитване:

20 декември 2023 г.

Ищци:

Lega Anti Vivisezione (LAV)

Lega per l'Abolizione della Caccia (LAC)

Ответници:

Provincia autonoma di Trento

Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale (ISPRA)

Ministero dell'ambiente e della sicurezza energetica

Предмет на главното производство

Производството е образувано във връзка с поредица от жалби, подадени от различни сдружения, занимаващи се с опазване на околната среда и защита на животните, срещу определени мерки, с които председателят на автономната провинция Тренто е разрешил премахването на женска кафява мечка чрез умъртвяване, след като е убила човек.

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

С преюдициалното запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали член 16 от Директивата за местообитанията (Директива 92/43), който позволява на органа да дерогира забраната за умишлено залавяне или убиване на екземпляри от защитени в природата видове, предвижда приоритетна последователност между трайното пленяване на опасно животно (т.е. залавянето му с цел да бъде поставено в постоянен плен), от една страна, и умъртвяването му, от друга.

Преюдициален въпрос

[1] Трябва ли на основание разпоредбите на член 16 от Директива 92/43/ЕИО, след като се установи, че е изпълнено условието за наличие на един от случаите, изрично посочени в член 16, параграф 1, букви а) — д), и условието, че „дерогацията няма вредно въздействие върху запазването на популациите от засегнатия вид в областта на естественото им разпространение на задоволително равнище“, с цел да се даде разрешение за дерогация от забраната за „всички форми на умишлено залавяне или убиване на взети от природата екземпляри от тези видове“, посочено в член 12, буква а) от тази директива, допълнителното условие, че „няма друго задоволително решение“, да се тълкува в смисъл, че компетентният орган трябва да докаже липсата на друго задоволително решение, което може да предотврати извеждането на животното от естествения му ареал, от което следва възможността за обоснован избор на мярката, която трябва да се предприеме на практика и която може да се състои или в залавяне чрез постоянно държане в плен, или в умъртвяване, като тези мерки са равнопоставени?;

или

[2] на основание разпоредбите на член 16 от Директива 92/43/ЕИО, след като се установи, че е изпълнено условието за наличие на един от случаите, изрично посочени в член 16, параграф 1, букви а) — д), и условието, че „дерогацията няма вредно въздействие върху запазването на популациите от засегнатия вид в областта на естественото им разпространение на задоволително равнище“, с цел да се даде разрешение за дерогация от забраната за „всички форми на умишлено залавяне или убиване на взети от природата екземпляри от тези видове“, посочено в член 12, буква а) от тази директива, допълнителното условие, че „няма друго задоволително решение“, трябва да се тълкува в смисъл, че то обвързва компетентния орган приоритетно с избора на залавяне с цел намаляване на броя на екземплярите в плен (постоянен плен) и само когато това решение е обективно и временно невъзможно, позволява премахване чрез умъртвяване, като между тези мерки съществува строга йерархия?.

Релевантни разпоредби на правото на Съюза

Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, членове 2, 12 и 16 (наричана по-нататък „Директивата“)

Решения от 20 октомври 2005 г., С-6/04, Комисия на Европейските общности срещу Обединеното кралство; от 10 май 2007 г., С-508/04, Комисия на Европейските общности срещу Република Австрия; от 14 юни 2007 г., С-342/05, Комисия на Европейските общности срещу Република Финландия (точки 31, 45); от 17 април 2018 г., С-441/17, Европейска комисия срещу Република Полша; от 10 октомври 2019 г., С-674/17, Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola (точки 27, 28, 29, 32, 38, 41, 49, 51, 59, 66, 68); от 11 юни 2020 г., Дело С-88/19 Asociația „Alianța pentru combaterea abuzurilor“ (точки 25, 44, 49); от 2 март 2023 г., С-432/21, Комисия/Република Полша

Релевантни разпоредби на националното право

Decreto del Presidente della Provincia Autonoma di Trento n. 10 del 27 aprile 2023 (Постановление № 10 от 27 април 2023 г. на председателя на автономна провинция Тренто);

Legge provinciale 11 luglio 2018, n. 9 — Attuazione dell'articolo 16 della direttiva 92/43/CEE del Consiglio, del 21 maggio 1992, relativa alla conservazione degli habitat naturali e seminaturali e della flora e della fauna selvatiche: tutela del sistema apicolturale (Провинциален закон № 9 от 11 юли 2018 г. — Прилагане на член 16 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 г. за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна: защита на природната, селскостопанската и човешката среда в Алпите) (наричан по-нататък „Провинциален закон № 9/2018“)

Кратко представяне на фактите и производството

- 1 На 05.04.2023 г. в община Калдес (провинция Тренто) в гората е намерен мъртъв 26-годишен млад мъж, чиито рани, както е установено по-късно, са причинени от женска кафява мечка, наречена JJ4. На 8 и 13.04.2023 г. председателят на автономна провинция Тренто издава две спешни заповеди за умъртвяване на екземпляра с цел защита на обществената сигурност, които впоследствие обявява за невалидни след залавянето на животното, което понастоящем се намира на защитено място („ограждението на Кастелер“). На 27.04.2023 г. председателят на автономна провинция Тренто приема Постановление № 10 (наричано по-нататък „обжалваното постановление“), което по силата на Провинциален закон № 9/2018 (с който се транспонира член 16 от Директивата) разрешава премахването на животното чрез умъртвяване.

- 2 Ищците (наричани по-нататък „сдруженията“) обжалват постановлението, като твърдят, наред с другото, че: а) мярката за умъртвяване е непропорционална, тъй като мечката е била заловена и тази мярка е била разпоредена само защото автономна провинция Тренто не е искала да предприеме действия за нейното прехвърляне; б) мярката за умъртвяване произтича от твърдението, че животното е опасно, но това твърдение не е обяснено в обжалваното постановление, тъй като за да се прецени действителната опасност и следователно най-подходящата мярка, не може да не се вземе предвид анализът на взаимодействията между човека и мечката, които в контекста на случайна среща могат да се развият в повече или по-малко агресивно поведение от страна на мечката като естествена последица от опасността, която тя усеща поради близкото присъствие на човека; в) по повод на предходен епизод поисканите становища показват, че не са налице сигурни доказателства за динамиката на фактите; г) установяването на фактите е опорочено от недостатъчно предварителни разследвания; д) нападението не е резултат от вътрешна опасност от страна на мечката, а по-скоро от факта, че тя е защитавала своите малки от това, което е смятала за непосредствена опасност, произтичаща от изключителната близост на хората. Това би се отнасяло и за предишни инциденти, свързани със същия екземпляр; е) за целите на избора на най-подходящата мярка някои технически доклади препоръчват за мечките, които са само потенциално опасни, каквато може да бъде JJ4, да се прилагат мерки, различни от умъртвяването; ж) въпреки че в мотивите си председателят на автономна провинция Тренто се позовава и на „Насоките за прилагане на Провинциален закон № 9/2018 и на член 16 от Директивата за местообитанията“, (наричани по-нататък „Насоки“), според които за най-опасните мечки е за предпочитане мярката умъртвяване, необходимо е това твърдение да бъде разгледано в контекст, тъй като в същите Насоки като алтернатива на умъртвяването се разглежда преместването на опасния екземпляр, което не е разгледано от автономна провинция Тренто; з) аргументът на автономна провинция Тренто, че мечката JJ4 трябва да бъде умъртвена, за да се остави повече място за другата мечка, настанена в съоръжението, трябва да бъде отхвърлен, тъй като един екземпляр не може да бъде умъртвен единствено с цел да се освободи място за друг. Освен това съоръжението в Кастелер би било неподходящо, тъй като мечката не може и не бива да бъде държана дълго време в тесни пространства, несъвместими с нейните характеристики, и следователно постоянното държане в плен е антиисторическа и противозаконна мярка.
- 3 С иск за допълнителни основания сдруженията обжалват Насоките, като твърдят, наред с другото, че: а) Насоките не отчитат в достатъчна степен факта, че съществуват алтернативни на умъртвяването мерки, като стерилизация, поставяне на GPS нашийник, трайно пленяване или преместване, и не отчитат необходимостта от адекватно разследване, по-специално по отношение на възстановяването на динамиката на инцидента; б) Насоките предвиждат мярка за залавяне с освобождаване с цел преместване и/или поставяне на GPS нашийник, но само за наблюдение на

животните, а не за справяне с критични случаи; в) в Насоките се посочва, че в най-сериозните случаи е необходимо, при липса на други задоволителни решения, да се пристъпи към отстраняване, което може да означава поставяне в постоянен плен или умъртвяване, докато Istituto Superiore per la Protezione e la Ricerca Ambientale (Висш институт за опазване и изследване на околната среда) („ISPRA“), в своята писмена защита, посочва най-подходящите мерки за въпросния случай, включително засилване на наблюдението, залавяне за преместване и поставяне на GPS нашийник, залавяне, стерилизация и повторно въвеждане на мечката в дивата природа; г) Насоките безразборно предвиждат умъртвяване на мечки в критични случаи, без да се обмислят алтернативи и без да се анализира историята на отделния екземпляр и динамиката на инцидента, за разлика от документите, посочени в същите Насоки, в които само за високорискови мечки незабавно се предлага отстраняване, докато за потенциално опасни мечки се предлага внимателна оценка на всеки отделен случай, интензивно наблюдение и действия за предотвратяване и възпиране.

- 4 С определение № 37/2023 запитващата юрисдикция приема, че твърденията за нарушения са неоснователни, тъй като: **I)** обстоятелството, че мечката е била заловена, не е достатъчно, за да се приеме, че мярката за умъртвяване е непропорционална, тъй като тази мярка е била разпоредена в съответствие с Провинциален закон № 9/2018 („Провинциален закон 9/2018“), съгласно който председателят на автономна провинция Тренто може да разреши умъртвяването, при условие че няма друго задоволително решение и че умъртвяването не застрашава поддържането на задоволително състояние на популацията на съответния вид в неговия естествен ареал. Освен това обжалваното постановление обосновава в достатъчна степен липсата на реални алтернативи на умъртвяването; **II)** фактическата обстановка е адекватно възстановена в светлината на извършените анализи и аутопсия, които показват, че случилото се може да бъде приписано като извършено от мечка JJ4; **III)** от факта, че мечката е била придружена от малки, не може автоматично да се заключи, че нападението се е дължало на инстинкта ѝ да ги защити. Въпреки това, според становището на ISPRA, поведението на мечката, съгласно Piano d’Azione Interregionale per la Conservazione dell’Orso Bruno sulle Alpi Centro-Orientali (Междурегионален план за действие за опазване на кафявата мечка в Централните и Източните Алпи) (наричан по-нататък „РАСОВАСЕ“), съответства на най-високата степен на опасност и попада в категорията „висок риск“, за която се препоръчва незабавно отстраняване; **IV)** предишните епизоди на агресия от страна на същата мечка, посочени от ISPRA, заедно със смъртоносното нападение на 5 април 2023 г., са повече от достатъчни, за да се класифицира животното сред мечките с висок риск, независимо от причините за отделните нападения; **V)** от обжалваното постановление става ясно, че са били разгледани в достатъчна степен алтернативни на умъртвяването мерки, но председателят на автономна провинция Тренто, спазвайки съответните провинциални Насоки, не е счел, че тези мерки са подходящи за справяне с опасността от мечката, като се има предвид, че залавянето чрез поставяне на GPS

нашияник е неподходящо с оглед защита на безопасността на хората. В насоките се уточнява, че автономна провинция Тренто разполага с временни или постоянни съоръжения за отглеждане в плен, като например „Кастелер“, в което обаче могат да се отглеждат максимум три екземпляра и това е единственото съоръжение в района на Алпите, което има право да отглежда проблемни мечки. В насоките се уточнява, че в европейските държави, в които има мечки, по правило опасните животни трябва да бъдат умъртвявани, а не отглеждани за цял живот, тъй като: а) мечките, родени в дивата природа и свикнали да се движат на пространства от стотици квадратни километри, не могат да намерят същите условия в затворена зона; б) мечките в плен могат да живеят много по-дълго, отколкото в дивата природа, а това предполага много сложна грижа, като се има предвид потенциалният брой екземпляри, които трябва да бъдат отглеждани, и свързаните с това ангажменти за изграждане и управление на съоръжения; в) управлението на диви мечки в затворени пространства предполага проблеми, свързани с взаимодействието между тях, като агресия, увреждане, убиване; г) за екземпляри, отглеждани в плен, не е възможно ново пускане в околната среда, предвид степента на привикване към човека. Освен това „Кастелер“ се състои от три сектора, единият от които вече е зает от друга мечка, която се нуждае от възможно най-много място, а другият — от JJ4, и трябва да се остави свободно място за поставяне на други екземпляри в извънредни ситуации; **VI)** критиката срещу обжалваното постановление в частта, в която се посочва, че на другата мечка, приета в „Кастелер“, трябва да се предостави възможно най-голямо пространство, за да ѝ се осигурят възможно най-добри условия на живот, е неоснователна, тъй като парадоксално в крайна сметка подкрепя избора, направен от председателя на автономна провинция Тренто с обжалваното постановление, тъй като самите сдружения признават, че мечката не може и не трябва да бъде държана дълго време в тесни пространства, които са напълно несъвместими с етологичните характеристики на животни, които изминават километри в рамките на един ден.

- 5 С последващо обезпечително определение № 51/23 запитващата юрисдикция отхвърля и иска за допълнителни съображения, като изтъква, наред с другото, че: **I)** в Насоките се посочват причините за неефективността и неприложимостта на алтернативни на умъртвяването действия, с които запитващата юрисдикция се съгласява, поне що се отнася до високорисковите екземпляри; **II)** пригодността на мерки като „залавяне с освобождаване с цел преместване и/или поставяне на GPS нашияник“ или „стерилизация“ не е подкрепена с подходящи доказателства; **III)** предложените от сдруженията „по-леки“ мерки очевидно са неподходящи за справяне с опасната ситуация, произтичаща от свободното движение на мечка, която след фаталното нападение попада в категорията на високия риск.
- 6 С Определение № 2915/2023 Държавният съвет частично изменя посочените по-горе Определения № 35/2023 и № 39/2023 на запитващата юрисдикция и

спира изпълнението на заповедта за умъртвяване на екземпляра JJ4, като по този начин запазва мечката жива, в плен, с цел защита на обществената безопасност.

Правна уредба

- 7 Кафявата мечка е международно защитена с Бернската конвенция от 19 септември 1979 г.
- 8 На равнището на Съюза членове 12 и 16 от Директивата се отнасят до забраните за залавяне или убиване на екземпляри от защитени видове в дивата природа и възможните дерогации от тези забрани. Последният член е транспониран в закона на автономна провинция Тренто с член 1 от Провинциален закон № 9/2018. В текста, който е в сила към момента на приемане на обжалваното постановление, се предвижда, че с цел опазване на алпийската система на земеделие на планинската територия на провинцията, и по-специално с цел опазване на природните местообитания, гарантиране на интересите на общественото здраве и безопасност или по други наложителни причини от обществен интерес председателят на автономна провинция Тренто може да разреши вземането, залавянето или убиването на мечки и вълци, при условие че няма друго валидно решение и че вземането не застрашава поддържането на задоволителен природозащитен статус на популацията на съответния вид в естествената му област на разпространение. Този член е изменен с Провинциален закон № 59 от 08.08.23 г., който освобождава председателя на автономна провинция Тренто от задължението да търси мнението на ISPRA при определени обстоятелства и предвижда, че председателят трябва винаги да разпорежда умъртвяването на екземпляра при определени условия, например когато екземплярът напада с физически контакт, умишлено преследва хора или се опитва да проникне в жилища. Запитващата юрисдикция счита, че това изменение е без значение, тъй като не е със задна дата.

Основни доводи на страните в главното производство

- 9 Според съдебната практика на запитващата юрисдикция Провинциален закон № 9/2018 и RACOVACE не определят разграничение между постоянното държане в плен и умъртвяването в случай на опасни мечки, а мерките за вземане, залавяне и умъртвяване са равностойни в смисъл, че имат еднакъв ефект върху опазването на естествените местообитания, като изключват опасния екземпляр от неговото местообитание.
- 10 Държавният съвет (Определение № 2915/2023) изразява различно становище, като твърди, че според Съда директивата налага на държавите членки не само приемането на цялостна законодателна уредба, но и прилагането на конкретни и специфични защитни мерки, включително такива с превантивен характер, за ефективно предотвратяване на

умишленото залавяне или убиване в природата на защитени екземпляри (Решение по дело C-441/17). Въпреки че член 16 от директивата разрешава на държавите членки да прилагат дерогация, тази дерогация е обвързана с условието, че не съществува друго задоволително решение и че не се застрашава задоволителното поддържане на съответните видове в техния естествен район на разпространение (Решение C-674/17). Посоченият член 16, параграф 1 трябва да се тълкува ограничително (Решение C-508/04).

- 11 Според Държавния съвет въпросът се урежда от принципа на пропорционалност. Дерогация е възможна само по степенувана логика в съответствие с този принцип. За да бъде пропорционална, не е достатъчно мярката да е подходяща за целта, а тя трябва да е единствената възможна, така че да не представлява прекомерна жертва в името на благо, което се счита за второстепенно в резултат на балансирането на противоположни интереси. Противно на становището на запитващата юрисдикция, Държавният съвет потвърждава, че мерките, които Органът може да предприеме, трябва да бъдат приемани поетапно, в резултат на което до най-тежката мярка може да се прибегне само когато е доказано, че е невъзможно да се приеме най-леката мярка.
- 12 Държавният съвет стига до извода, че до умъртвяване на животното може да се прибегва само в краен и рядък случай на обективна, а не само временна и субективна невъзможност да се прибегне до по-малко жестоки действия. Съветът счита, че обжалваното постановление надхвърля тези граници, доколкото решава да умъртви животното, без да е извършена адекватна оценка на ефективността на междинните мерки, които могат да гарантират обществената безопасност, без да се жертва животът на животното, и че оспорваната мярка е логически погрешна. Липсата на подходящи помещения за настаняване на мечката не може да оправдае мярка, която нарушава принципа на пропорционалност и рискува да разреши безразборното използване на крайното решение за умъртвяване. Социалната тревога, предизвикана от неотдашните драматични епизоди, не бива да влияе на оценките на администрацията, която трябва да продължи да се ръководи стриктно от законоустановените критерии. Именно поради структурните недостатъци и извънредната ситуация администрацията е трябвало да прецени всяка междинна мярка между освобождаването и умъртвяването на животното, а следователно и хипотезата за прехвърлянето му в обект, различен от този, който е собственост на автономна провинция Тренто, евентуално дори извън територията на страната
- 13 Ето защо в горепосочените решения Държавният съвет приема, че обжалваното постановление, в частта, в която разпорежда умъртвяването на животното, е непропорционален и несъобразен с наднационалното и националното законодателство, което изисква подходяща оценка на междинните мерки.

Кратко представяне на мотивите за преюдициалното запитване

- 14 Запитващата юрисдикция уточнява обхвата на преюдициалния въпрос, като отбелязва, че в конкретния случай, противно на твърденията на сдруженията — ищци, не става въпрос за преценка на начина, по който компетентната администрация осигурява предварително защитата на животинските видове, подлежащи на защита, а за индивидуална мярка, с която се разпорежда отстраняването на животно, опасно за обществената сигурност. Следователно преюдициалният въпрос има за цел единствено да установи правилното тълкуване на правото на Съюза, приложимо към оспорваната мярка, с която се разрешава дерогация от забраната за умъртвяване. По-специално запитващата юрисдикция счита, че за целите на преценката на законосъобразността на обжалваното постановление не е необходимо да се проверява дали автономна провинция Тренто е въвела или не подходящи мерки за предотвратяване на събития като това, което е довело до приемането на постановлението.
- 15 Запитващата юрисдикция отбелязва, че при тълкуването на разпоредба на правото на Съюза трябва да се вземат предвид също така нейният контекст и целите, заложи в законодателството, към което тя принадлежи. Следователно целта на директивата, а именно опазването на биологичното разнообразие чрез съхраняване на дивата фауна от интерес за Общността и нейните естествени местообитания, е от решаващо значение.
- 16 Запитващата юрисдикция обяснява, че в своето решение C-88/19 Съдът е изяснил целта на директивата, като е уточнил, че понятията „естествена област на разпространение“ и „естественото местообитание“ се разпростират върху територии извън специално защитените обекти и включват и населените с хора зони. Съдът също така пояснява, че „защитата се отнася не само за конкретни обекти, но обхваща всички екземпляри от защитени видове, които живеят в дивата природа или в природата и по този начин изпълняват определена функция в естествените екосистеми, без да е задължително да се прилага за екземпляри, които са обект на законна форма на пленничество“ (параграф 44), и че „тълкуването, според което „естествена област на разпространение“ включва и зони извън защитените територии и следователно произтичащата от него защита не се ограничава до такива територии, е в състояние да постигне целта да се забрани убиването или залавянето на екземпляри от защитени животински видове. Всъщност става въпрос за защита на такива видове не само на някои, тясно определени места, но и на техни екземпляри, които живеят в дивата природа или в природата и по този начин изпълняват определена функция в естествените екосистеми“ (параграф 49). Следователно може да се заключи — в съответствие с целта за защита, заложи в директивата — че разпоредбата на член 12 е насочена към такава защита, а не само към защита на живота на отделния екземпляр, принадлежащ към защитен вид, независимо от всички обстоятелства.

- 17 Запитващата юрисдикция уточнява, че Съдът е постановил следното: че тежестта на доказване на наличието на условията за дерогация по член 16 се носи от органа, който приема съответното решение (Дело C-6/04); че националните органи трябва да установят дали са изпълнени трите условия, предвидени в този член (Дело C-342/05); че държавите членки трябва да гарантират, че кумулативните ефекти от дерогациите не водят до въздействия, които противоречат на целите на член 12 и на директивата като цяло, и да приемат принципа на предпазливостта, ако научните данни оставят съмнение дали дадена дерогация би застрашила задоволителното поддържане на застрашен вид; че изпълнението на тези условия трябва да бъде надлежно обосновано чрез позоваване на специфични и конкретни ситуации (C-674/17).
- 18 Запитващата юрисдикция заявява, че е запозната с практиката на Държавния съвет, съдържаща се в обезпечителното определение № 2915/23 относно приложното поле на принципа на пропорционалност, но изразява съжаление, че в това определение Държавният съвет не се произнася по конкретните мотиви, изложени в това отношение от запитващата юрисдикция, която многократно потвърждава принципа, според който мерките по отстраняване, залавяне и умъртвяване са равностойни мерки, в смисъл че всички те имат еднакъв ефект за засягане на опазването на естествените местообитания, обитавани от мечки, като изключват опасния екземпляр от естественото му местообитание.
- 19 В крайна сметка запитващата юрисдикция приема, че член 16 от Директивата, който позволява дерогация от забраната за умишлено залавяне или убиване на защитени екземпляри при наличието на изчерпателни обстоятелства, включително необходимостта от защита на обществената сигурност, не установява предимството на трайното пленяване пред убиването на животното; ето защо, когато тази необходимост е установена, както и условието, че вземането на екземпляри не накърнява задоволителното поддържане на съответния вид в естествения му ареал, останалото условие, а именно, че „не съществува друго задоволително решение“, трябва да се тълкува в светлината на общата цел на директивата, която е опазването на биологичното разнообразие. Вярно е, че Съдът изисква точна и достатъчна мотивация за липсата на друго задоволително решение, позволяващо да се постигнат изтъкнатите в подкрепа на съответната дерогация цели“ (Решение C-342/05, точка 31), но той не изисква конкретно изложение на мотивите относно степенуването между пленяването и умъртвяването.
- 20 Запитващата юрисдикция счита, че липсата на алтернативно задоволително решение трябва да се установи чрез позоваване на липсата на алтернативно решение, което да позволи животното да бъде задържано в естествената му среда, като се избегне неговото отстраняване. Но ако това е целта на директивата, тогава залавянето и умъртвяването са напълно равностойни мерки, тъй като и двете водят до един и същ ефект, който се състои в

изваждане на животното от естествената му среда и диво състояние. Следователно преценката на компетентния орган не се отнася до избора между умъртвяване или трайното пленяване на животното, а по-скоро до алтернативата между отстраняване или неотстраняване на животното от естествената му среда и от дивата природа с оглед на защитата на защитените видове, което е целта на директивата.

- 21 Запитващата юрисдикция отбелязва, че липсата на степенуване между пленяване и умъртвяване се потвърждава от мястото на забраната за залавяне или убиване, която се намира в член 12 от директивата, а не в член 16 относно условията за дерогация. Никъде в текста на член 12 не се посочва, че залавянето е с приоритет пред умъртвяването. За разлика от това, дори в случая на дерогацията, предвидена в член 16, параграф 1, буква д) („за разрешаването при строг контрол, селективно и в ограничен размер, на залавяне или задържане на определен брой екземпляри [...]“), където се предвижда само залавяне или задържане, самият Съд е посочил, че умъртвяването е равностойно на залавянето за целите на член 16, като е подчертал, че „понятието „залавяне“ по смисъла на член 16, параграф 1 [...] трябва да се разбира в смисъл, че включва както хващането, така и умъртвяването на екземпляри [...], поради което по принцип тази разпоредба може да служи като основание за приемането на дерогации“ (С-674/17, точка 32). По този начин се опровергава аргументът, че по силата на принципа на пропорционалност трябва да има степенуване между двете мерки.
- 22 Запитващата юрисдикция счита, че мотивите ѝ са в съответствие с другото условие на член 16, според което дерогацията не трябва да накърнява поддържането на благоприятно природозащитно състояние на съответните животински популации. Всъщност залавянето и умъртвяването са напълно равностойни мерки, тъй като и двете премахват екземпляра от естествения му ареал. Самото запазване на екземпляра жив, но в съоръжение, не доказва, че няма вреда за вида.
- 23 Той счита, че тълкуването, дадено от Държавния съвет, е необосновано, тъй като изключва възможността компетентният орган да обоснове избора за умъртвяване на животно, опасно за обществената сигурност (вместо за поставянето му в плен). Всъщност, ако постоянният плен има предимство пред умъртвяването, органът ще трябва да докаже обективната невъзможност, а не само временната и субективна и рядко срещана невъзможност за постоянен плен (не само в съоръженията под негова отговорност, но и в други държави); но това би представлявало *probatio diabolica*, което изключва значението на други обосновки, свързани с конкретния случай, в контекста на балансирането на интересите, отнасящи се до хуманното отношение към животното, което е свикнало да живее в дивата природа, евентуалното несъществуване на места, където то може да бъде настанено, разходите и безопасността на операторите и т.н.

- 24 Поради това запитващата юрисдикция припомня, че правилата, предвидени в Провинциален закон № 9/2018, са в съответствие с член 16 от Директивата, но въпреки това счита, че за да се изясни тълкуването на приложимото законодателство на Съюза, е необходимо да спре производството и да изпрати документите на Съда.

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ